

הגלווה בזמן שישן"⁵. במילים אחרות, מדובר בידע-אדון שאינו מוכר, מקועקע על הגוף-עבד של הסובייקט.

האם אפשר להתייחס אל סיפורו של קיין כאל מיתוס פרדיגמטי על האפקטים של התנגות של שיח האחר? ובעיקר של השיח ההורי על גופו של הסובייקט? הבה מזכור כאן את הדו-משמעות [équivoque] בין littéral - littoral [ככתוב- שפת חוף] שלאקאן מציג ב-Lituraterre כשהוא שואל על האפקטים של התענגות בגוף. האם יכולים אנו להתייחס אל אותיות אלה כאל מה שחורז "שפות" [littoral] בגוף, המכונים כספים של אורים ארוגניים דורשים סיפוק מתמיד?

המכתב הגנוב

מעמדה של אות שונה באופן דיקאלי מזה של המסמן.
לאקאן מקדים ומציג בפעם הראשונה הבחנה זו בהערותיו על "המכתב הגנוב" של אדגר אלאן פו. בהשענות על הדו-משמעות הג'ויסיאנית: a letter [מכתב], [שאירית-פסולת], ובצאתו מהמונח הצרפתי lettre [גם אות וגם מכתב], לאקאן מבחין בין המימד המסמן עם המכתב לבין המימד של האובייקט עם האות.

מצד אחד לפנינו הטקסט הדיסקורסיבי הנארג מתוך שילוב מסמנים בין אלה המשוחחים או המתכתבים ביניהם. מצד אחר, החזרה של סימן הזהה לעצמו, ללא כל קומבינטוריקה, החותר לשחזר את מסלול הסיפוק בשובו תמיד לאותו מקום.

מושג האות כפי ש-ז'.א. מילר מצביע, שובר את הדיכוטומיה בין מסמן לבין אובייקט, קו שלאקאן מעצב באמצעות המונח jouis-sens [עונג-מובן].

ז'. לאקאן אומר לנו שר- lettre [מכתב-אות] גם "en souffrance" [בהמתנה], אף שהנו מוסט מדרכו המשווערת התחילית, מגיע תמיד אל יעדו.

מה הוא הגורל, היעד שמדובר בו כאן? אם ההטבעות או הספים תוחמים אורים של הסיפוק בגוף, כי אז מדובר ביעד או בגורל של הדחף: Konstante Kraft, כוח מתמיד ש-"אין לו לא יום ולא לילה, לא אביב ולא סתיו, לא עליות ולא מורדות"⁶, אשר תובע את סגירתו של המסלול והשיבה לנקודת המוצא ובכך תוחם את הסיפוק בצורת אובייקט.

בסיפורו של פו, תולדות מסלולו של המכתב, שתוכנו נותר עלום בפנינו, בשל סטייתו מהמסלול, מבליט באופן מדויק את האופי הכפול של המכתב. מצד אחד, החיפוש אחר המכתב כמסר/תוכן המעלה את השאלה לגבי האמת: מי אומר את האמת, מי משקר, מי מסתיר, מי מעמיד פנים ומטעה. סבך של מילים ומצבים מדומיינים המסיתים את תשומת לבם של רוב הדמויות וטווים נדמה [semblant] סביב האובייקט המסתיר אותו. מצד שני, המכתב-אות כאובייקט, שבהיותו גנוב שב אל נקודת מוצאו המקורית, לידי מי שכתב אותו ובכך מכפתר את המסלול הדחפי.

בסיכום, האות, קושרת יחדיו סימפטום ונדמה, התענגות ואמת.

עריכה: קלאודיה אידן

שכתוב: יטבת אלברבאום

⁵ J.Lacan, "Subversion du sujet et dialectique du désir..." Écrits, Seuil, p.803. Escritos, tomo I, p. 315.

⁶ J.Lacan, Le Séminaire, "Les quatre concepts fondamentaux de la psychanalyse" p.150, castellano, p. 172, English, Penguin, 165.